

Klimat- och näringslivsdepartementet
Energienheten
Att. Daniel Friberg
kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.e.remissvar@regeringskansliet.se

2026-05-11

Remissyttrande KN2026/00278

Remissyttrade över delrapport Informationsåtgärder för kundskydd och analys av tredjepartstillträde på fjärrvärmemarknaden (Ei R2025 05) och slutrapport Förstärkt kundskydd på fjärrvärmemarknaden (Ei 2025 16) samt Statens energimyndighets rapport Utvärdering av Fjärrvärmenämndens funktion (ER 2024 19).

Ta chansen att öppna fjärrvärmen för mer restvärme

Industrigruppen Återvunnen Energi, IÅE, har i två decennier arbetat för att mer restvärme ska tas tillvara i fjärrvärmen. Ett flertal utredningar har pekat på potentialen att ta tillvara mer restvärme, så även de idag aktuella. Det utmanade läget för fjärrvärmen med höga priser på biobränslen och på sikt bristande tillgång till avfallsbränsle talar för att det är dags att ändra lagstiftningen så att mer restvärme kan tas tillvara – inte minst från växande potential från datacenter, vätgaselektrolys och bränsleproduktion. Detta kan enklast ske genom att ta bort §37 i fjärrvärmelagen som idag ger fjärrvärmebolagen veto-rätt mot extern värme. Regeringen borde också överväga att ånyo överväga förslagen från den statliga utredningen Fjärrvärme i konkurrens (SOU 211:44).

Allmänt om fjärrvärme

Fjärrvärme är en väl fungerande och viktig uppvärmningsform som bidragit till att minska lokala hälsovådliga utsläpp samt reducerat Sveriges utsläpp av växthusgaser. Rätt använd kan fjärrvärmen även bidra till ett mer resurseffektivt energisystem genom att ta tillvara energi som annars skulle gå förlorad.

Samtidigt står den svenska fjärrvärmesektorn inför betydande utmaningar. Dagens system är i hög grad beroende av biobränslen och avfallsförbränning. Efterfrågan på biobränslen ökar

---

Fler borde få chansen att återvinna restvärme

atervunnenenergi.se

inom industrin där de kan användas för mer högvärdiga ändamål, samtidigt som avfallsförbränningen påverkas av ökad materialåtervinning, sortering och cirkularitet. Detta minskar både tillgången på avfall och dess energiinnehåll. Sammantaget riskerar detta att leda till högre kostnader för konsumenterna och försämrade konkurrenskraft för fjärrvärmerna i förhållande till andra uppvärmningsformer.

Mot denna bakgrund lämnar vi övergripande synpunkter på värdet av en ökad användning av restvärme, kommenterar de förslag som lämnats av Energimarknadsinspektionen samt vill avslutningsvis även lyfta fram hur förslagen i utredningen Fjärrvärme i konkurrens (SOU 2011:44) kan bidra till att göra fjärrvärmerna mer attraktiv och konkurrenskraftig även i framtiden.

Övergripande synpunkter

IÅE lämnar här svar som avser industrins möjligheter att tillhandahålla restvärme till fjärrvärmerna. Ei använder begreppet "spillvärme" vilket endast bör användas för sådan värme som går till spillo. Det bör noteras att det ligger i industrins intresse att fjärrvärme är en attraktiv del av värmemarknaden.

Användning av restvärme från industrin bidrar till låga utsläpp och ökar industrins konkurrenskraft och miljöprestanda – och bör därför underlättas. Enligt Ei tar idag 85 fjärrvärmerna tillvara restvärme från industri. Ungefär tio procent, 4,5 TWh, av fjärrvärmerna kommer idag från restvärme. Potentialen för ökad användning av restvärme är betydande, Energimyndigheten bedömer framtida potential till 90–140 TWh med stor potential från nya gröna processer.

Vi vill instämma i att som Ei skriver att "Dagens faktiska samarbeten mellan fjärrvärmeföretag och spillvärmeleverantörer fungerar väl" och att våra synpunkter syftar till att få fram ökad användning av restvärme.

Synpunkter på Els förslag

a. Ei ser inget behov av att ändra i fjärrvärmelagen angående tredjepartstillträde

Ei konstaterar korrekt att fjärrvärmelagens §37 om reglerat tillträde inte används. I stället regleras samarbeten i avtal mellan parterna fjärrvärmeföretag och spillvärmeleverantörer s.

IÅE har länge påtalat att dagens lagstiftning om reglerade tillträde (Fjärrvärmelagen §37) ger nätägare vetorätt mot att ta emot restvärme. I underlagsrapporten till Ei (Fjärrvärmens spillvärmeutnyttjande - tredjepartstillträdet i praktiken från CIT Renergy AB) konstateras att

"Det är också tydligt att det reglerade tillträdet enligt fjärrvärmelagen i stor utsträckning är utformat för att minimera risken för fjärrvärmeföretagen, vilket kan bidra till att ge dem visst övertag i förhandlingarna."

Detta övertag kan till och med medföra att restvärme inte tas tillvara, något som kan vara svårt att fånga upp i enkäter till industrin då industrin har ett legalt underläge.

IÅE anser ett avskaffande av paragraf 37 i fjärrvärmelagen kan öka möjligheterna att fler restvärmeaffärer som regleras i avtal mellan parterna. Då den överhuvudtaget inte tillämpats kan riskerna med att avskaffa den vara negligerbara.

Ei pekar på tre hinder mot ökad användning av restvärme. Att det finns begränsad kapacitet att ta emot mer, för låg temperatur på restvärme samt ovilja hos potentiella restvärmeleverantörer att ta investeringar för att höja temperaturen.

När det gäller begränsningar i möjligheten att ta emot extern värme handlar detta i praktiken ofta om att fjärrvärmeföretag prioriterar egen värmeproduktion framför externa leveranser. Detta synsätt bör omprövas mot bakgrund av de förändringar som nu sker vad gäller tillgången på biobränslen och avfallsbaserade bränslen, där både ökade kostnader och minskade volymer riskerar att påverka fjärrvärmens långsiktiga konkurrenskraft.

Invändningen att restvärme ibland håller för låg temperatur bör också sättas i ett långsiktigt perspektiv. Utvecklingen mot modernare fjärrvärmesystem med lägre framledningstemperaturer skapar bättre förutsättningar att nyttiggöra även lågtempererad restvärme.

Vidare måste argumentet att externa värmeleverantörer inte är beredda att bära investeringar för exempelvis temperaturhöjning eller nätanslutning ses i ljuset av dagens regelverk. Enligt fjärrvärmelagens 37 § har nätägaren i praktiken vetorätt mot anslutning av extern värmeproduktion. Detta skapar en betydande osäkerhet för industriföretag och andra potentiella leverantörer, vilket minskar incitamenten att genomföra långsiktiga investeringar i restvärmelösningar.

b. Förslag för att stärka kundernas situation.

Ei konstaterar att kundernas rätt till förhandling är verkningslös och presenterar ett antal förslag för att stärka kundernas situation. Det handlar bland annat om ökade informationskrav på bolagen, att Ei tar fram en transparensplattform, utveckling av den så kallade prisdialogen samt att fjärrvärmenämnden kvarstår som institution.

IÅE har inga synpunkter på förslagen, de torde ha liten effekt utöver att skapa mer administration, men den viktigaste utmaningen för fjärrvärmen - att förbli konkurrenskraftig på värmemarknaden – kvarstår även med dessa åtgärder. För att öka sin konkurrenskraft måste fjärrvärmen minska sitt beroende av allt kostsammare och svårtillgängliga energiråvaror. Ökad användning av restvärme kan här vara en lösning för att göra fjärrvärmen attraktivare på värmemarknaden.

Om fjärrvärmens framtid

Fjärrvärmenäten rätt använda kan även framöver bidra till ett samhälle med fokus på resurseffektivitet och minskad miljöpåverkan. Nya processer i industrin, vätgaselektrolys och fler datacenter liksom fastigheter som är både konsumenter och producenter av värme skapar behov av utökade fjärrvärmenät. Styrkan i fjärrvärmen framöver är näten, att kunna ta tillvara värmen där den finns och leverera där den behövs.

Tyvärr är dagens fjärrvärmeföretag produktion- och inte nätorienterade. Förutsättningarna att ta emot värme från andra aktörer begränsas av nätägarens egen produktion. Då stora förändringar kan väntas både när det gäller möjligheterna att använda biobränslen och avfall för värmeproduktion samtidigt som det finns stora möjligheter att använda sig av mer restvärme talar mycket för en mer nätorienterad fjärrvärmeverksamheten där företagets fokus blir att driva nät som förmedlar värme mellan fler aktörer.

I anslutning till behandlingen av denna remiss borde därför förslagen som väcktes i utredningen Fjärrvärme i konkurrens (SOU 2011:44) om möjlighet till att separera nät, värmeproduktion och värmehandel ånyo tas upp till diskussion.

Med vänlig hälsning

Anders Ydstedt

Industrigruppen Återvunnen Energi
anders@atervunnenenergi.se